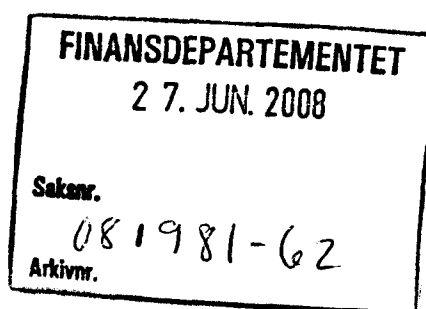

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref:

Oslo, 26. juni 2008

Vår ref: Camilla Forgaard Andreassen / DOK-2008-01939

HØRINGSUTTALELSE OM KULTURMOMSUTVALGETS INNSTILLING NOU 2008:7

Vi viser til mottatt innstilling NOU 2008:7 fra Kulturmomsutvalget vedrørende forslag om innføring av merverdiavgift på omsetning fra ulike former for kulturvirksomhet. Nedenfor følger HSH's kommentarer og merknader til innstillingen.

Innledning

HSH er godt fornøyd med at Kulturmomsutvalget har foretatt en samlet vurdering av merverdiavgiftsspørsmålet for kultur- og idrettsområdet med sikte på å utvide avgiftsgrunnlaget og forenkle bestemmelsene. HSH tar til etterretning at et enstemmig utvalg anbefaler innført en modell (breddemodellen) for utvidelse av merverdiavgiftsgrunnlaget på kultur- og idrettsområdet, som innebærer opphevelse av både unntaket for adgangsbilletter til kultur- og idrettsarrangementer mv, og unntaket for omsetning fra idrettsaktiviteter, jf merverdiavgiftsloven §§ 5 første ledd nr. 5 og 5 første ledd nr. 12.

HSH er i utgangspunktet fornøyd med at den foreslåtte modellen medfører at de tjenester som gjøres avgiftspliktige innlemmes i merverdiavgiftssystemet med en flat sats på 8 %, samtidig som det gis full fradragrett (25 %) for inngående avgift på anskaffelser.

Basert på innsamlet tallgrunnlag fra 2006 anslår utvalget at en breddemodell med en sats på 8 pst. kombinert med en skjerming for veldedige og allmennnyttige organisasjoner, vil gi et provenytap for staten på om lag 640 mill. kroner.

Det var utenfor utvalgets mandat å anbefale om eller i hvilken grad statens provenybortfall skal inndeckes. Utvalget skulle kun peke på hvordan dette kan gjøres. Utvalget utpeker derimot alternativer for metoder for inndekning av tapet, blant annet ved å foreta trekk i overføringene til de deler av sektoren som mottar offentlige overføringer, eller ved å benytte den ordinære merverdiavgiftssatsen på 25 pst. for de deler av sektoren som bidrar til det største provenytapet og som har høy omsetning, deriblant de kommersielle treningssentrene.

HSH
Henrik Ibsens gate 90
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
tel +47 22 54 17 00
fax +47 22 56 17 00
e-post
info@hsh-org.no
Bankgiro
6030.05.18543
Org. nr.
970 134 646 MVA

HSH vil i de følgende avsnittene knytte enkelte merknader til utvalgets forslag som referert til overfor i forhold til særlige medlemsgrupper hos HSH.

Museer

Kultur- og reiselivsområdet, eller det vi kan kalle for opplevelsesøkonomien¹, er blant de raskest voksende næringer i verden. Kundenes muligheter blir stadig større, og med det blir konkurransen om de reisendes gunst stadig sterkere. Det er i dag bred politisk enighet om å "satse" på reiseliv, og man har lagt til grunn en ambisiøs nasjonal målsetting om én million flere turister innen 2010.

Reiseliv er et svært sammensatt produkt og består av en rekke formidlingstjenester (som reisebyråvirksomhet, transport og varehandel) og et vel av opplevelsestjenester, dvs tjenester som skaper verdi ved å stimulere de reisendes følelser, sanser og åndelige opplevelser. Reiselivskunder etterspør helhetlige produkter, hvor ofte overnatting, servering, transport og opplevelser inngår. Det innebærer at de ulike virksomhetstypene leverer komplementære produkter.

Kultur- og reiselivsområdet er i dag relativt fragmentarisk behandlet med hensyn merverdiavgiftsplikt og satsstruktur. Mens museer, konserter, fornøyelsesparker, diskotek, idrettsarrangementer mv. er utenfor mva-systemet, er persontransport, romutleie, kino mv. innenfor systemet med lav sats (8%). Her er det etter HSHs vurdering fornuftig å foreta en opprydding med sikte på en mer enhetlig behandling av kultur- og reiselivsområdet i merverdiavgiftssammenheng.

HSH er på denne bakgrunn svært glad for at kulturkommisjonen foreslår innføring av lav merverdisats på 8 % på utgående omsetning (salg av varer og tjenester, eksempelvis billettinntekter) fra museer mv. Museene vil få full fradragrett for inngående moms på anskaffelser til sin virksomhet. HSH vil særlig få fremheve betydningen av at utvalget legger opp til likebehandling av museene uavhengig av organisasjonsform, slik at museer organisert som stiftelser endelig behandles på lik linje med statlige og kommunalt drevne museumsinstitusjoner når det gjelder merverdiavgift.

Frivillig sektor

Under arbeidet med utvalgets innstilling ble det slått fast at det lå utenfor Kulturkommisjonens mandat å ta stilling til nivået på det offentlige støtte til frivillig sektor, herunder en ordning med et generelt merverdiavgiftsfritak (nullsats) for frivillige organisasjoner. Fra Finansdepartementet er det uttalt at endringer i merverdiavgiftsloven i forhold til frivillig sektor bør behandles i sammenheng med det samlede skatte- og avgiftsopplegget som presenteres i Regjeringens budsjetter.

¹ Opplevelsesbedrifter skaper verdi ved å stimulere kunders følelser, sanser og åndelige opplevelser. De underholder, utfordrer, behager, forarger, overrasker, gir mening og skaper identitet. Opplevelsestjenester kan være av mange slag: Aktiviteter, hvor bedrifter tilrettelegger for kundenes egne utfoldelser, for eksempel skikjøring, treningsstudioer, sykling og solbading; kunst/underholdning, hvor kunder observerer eller på annen måte tar til seg andres opptredener eller verk, for eksempel kunstutstillinger, teater, fotballkamper, konserter og kino; og servering, for eksempel restauranter, kafeer, barer og nattklubber. Reiseliv som næring er en spesiell form for opplevelser, hvor både aktiviteter, kunst/underholdning og bevertning kan inngå, og hvor det konstituerende elementet er at kundene er på reise.

HSH etterlyser en nærmere behandling av spørsmålet om merverdiavgift for frivillig sektor. Dette ble heller ikke foretatt i frivillighetsmeldingen som ble lagt frem i august 2007. Det finnes vel 115 000 frivillige organisasjoner i Norge, fra de store landsdekkende organisasjonene til de små, lokale foreningene. HSH vil påpeke viktigheten av at det også for frivillig sektor konkret bør legges til rette for enkle og ubyråkratiske ordninger, som anført i Regjeringens Soria Moria-erklæring. Dagens kompensasjonsordning oppleves som utilstrekkelig og lite hensiktsmessig, både med hensyn til utbredelse, treffsikkerhet og de administrative byrder som "pålegges" organisasjonene.

HSH har dog forstått det slik at Kulturdepartementet nå har satt i gang et arbeid for å vurdere dette spørsmålet særskilt som varslet i revidert nasjonalbudsjett for 2008. Vi ser frem til dette arbeidet, og vil avvente ytterligere kommentarer inntil departementets arbeid har materialisert seg i konkrete forslag til forbedringstiltak fra Regjeringens side hva gjelder frivillig sektor og merverdiavgift. Vi legger til grunn at dette arbeidet vil bli sendt på alminnelig høring.

Treningssentre

Kultur- og idrettsutvalget anfører at innføring av flat merverdiavgiftssats på 8 % på omsetning fra kultur- og idrettsområdet, vil medføre et ikke ubetydelig provenytab for staten. Som tiltak for å demme opp for provenytabet foreslår utvalget som et alternativ at enkelte "omsetningsintensive" kultur- og idrettsvirksomheter belegges med ordinær utgående merverdiavgiftssats på 25 %. I følge forslaget vil kommersielle treningssentre bli betraktet som slike omsetningsintensive virksomheter som da vil bli belagt med full sats. På bakgrunn av tall for regnskapsåret 2007 vil dette for de kommersielle treningssentrene medføre en avgiftsskjerpelse på mer enn 100 millioner kroner. Dette vil i sin tur medføre en prisøkning ved treningssentrene på ca 18-20 %, og med det innebære utstrakt risiko for et betydelig bortfall av medlemmer ved sentrene. Redusert etterspørsel etter treningssentertjenester vil i sin tur kunne føre til et redusert treningstilbud i form av nedlagte treningssentre. Treningssentre i distriktene vil i så måte være særlig utsatt.

HSH vil også vise til at økt pris på trening i treningssenter vil kunne ha en uheldig fordelingsmessig effekt, ved at treningsfrafallet typisk vil kunne bli størst blant de med lavest inntekt og begrenset personlig økonomi. Dette er i utgangspunktet en utsatt gruppe med hensyn til folkehelse.

Videre vil innføring av avgiftsskilte (8 % vs 25 %) mellom treningssentre med ulik "omsetningsintensivhet" medføre en konkurransevridning hvor de aktørene i markedet som "slipper unna" med 8 % sats vil få et statlig skapt konkurransefordel. Dette strider mot prinsippet om næringsnøytralitet og like rammevilkår, og svekker grunnlaget for en effektiv utnyttelse av samfunnets ressurser.

HSH vil vise til at Stortinget i 2001 enstemmig sluttet seg til forslag om å unnta treningssentre fra merverdiavgiftsplikt ut fra hensynet til folkehelsen. HSH kan ikke se at det etter dette har inntrådt nye forhold som skulle tilsa at begrunnelsen for Stortingets vedtak er svekket. Det er snarere slik at fysisk aktivitets positive betydning for folkehelsen vektlegges stadig sterkere. HSH finner videre grunn til å påpeke det paradoksale i at tjenester som homøopati, aromaterapi, urtemedisin og diverse massasjetjenester er unntatt fra merverdiavgiftsplikt under henvisning til helse, mens fysisk aktivitet, som har en udiskutabel dokumentert positiv helsemessig effekt, forslås

avgiftspliktig med eventuelt full sats. Slik avgiftsinnføring vil være i strid med tidligere politiske signaler og den politikk som har vært ført for økt fysisk aktivitet, og som både denne og tidligere regjeringer har stilt seg bak. Vi nevner i denne sammenheng sentrale dokumenter som Ot. prp. nr 94 (2000-2001), St. meld. nr. 16 (2002-2003), Regjeringens handlingsplan for fysisk aktivitet 2005-2009, og St. meld. nr. 20 (2006-2007).

Ut fra et folkehelseperspektiv er HSH på bakgrunn av ovenstående i utgangspunktet skeptisk til innføring av merverdiavgift på omsetning fra treningssentre. Dersom departementet skulle velge å følge opp Kulturmomsutvalgets forslag om innføring av en flat sats på 8 % med full fradragsrett (breddemodellen) også overfor treningssentre, vil dette ha mindre vidtgående konsekvenser for treningssentrenes økonomi og kun materialisere seg i en mindre økning i prisen på treningssentertjenester. Subsidiært støtter derfor HSH forslaget til breddemodell med flat sats på 8 % og full fradragsrett også overfor treningssentre.

Vennlig hilsen

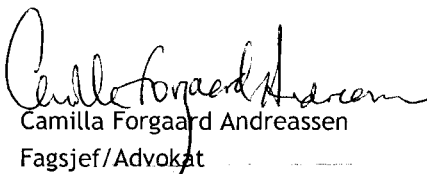
HSH

Samfunnspolitisk avdeling

v/ Harald J. Andersen

Avdelingssjef

Camilla Forgaard Andreassen

Fagsjef/Advokat